

Maa- ja metsätalousministeriön asetus

tuettavaa rakentamista koskevista siipikarjatalousrakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) 12 §:n 4 momentin sekä maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 13 §:n 5 momentin, sellaisena kuin se on laissa 1328/2022, nojalla:

1 §

Soveltamisala

Sen lisäksi, mitä rakennusten suunnittelusta, rakentamisesta ja paloturvallisuudesta on muutoin säädetty, noudatetaan tätä asetusta porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista (986/2011 sekä maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) mukaan tuettavissa siipikarjatalousrakennusten uudisrakennushankkeissa ja uudisrakentamiseen verrattavassa laajentamisessa sekä laajoissa peruskorjaushankkeissa.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *siipikarjalla* tuotantoa varten pidettävää kanaa ja kalkkunaa;
- 2) *kanalla* *Gallus gallus* -lajiin kuuluvaa lintua;
- 3) *munintakanalla* munintakypsää kanaa, jota pidetään elintarvikkeiksi tarkoitettujen munioiden tuotantoa varten;
- 4) *broilerilla* lihantuotantoa varten pidettävää kanaa;
- 5) *kalkkunalla* *Meleagris gallopavo ssp.* -lajiin kuuluvaa lintua;
- 6) *eläintilalla* siipikarjakasvattamon sitä osaa, jossa pidetään eläimiä;
- 7) *avokanalalla* muuta munintakanojen kanalaa kuin häkkikanalaa;
- 8) *lattiakanalalla* avokanalaa, jossa kanoja pidetään vapaina kuivike- tai osaritiälattialla ja jossa kanat pääsevät vapaasti pehkulle, orsille, munintapesään sekä ruokintapaikalle;
- 9) *kerroslattiakanalalla* avokanalaa, jossa kanoja pidetään vapaina monitasoisilla verkko-pohjilla ja kuivikelattialla ja jossa kanat pääsevät vapaasti pehkulle, orsille, munintapesään sekä ruokintapaikalle;
- 10) *ulkotarhalla* siipikarjan vapaaseen ulkona liikkumiseen tarkoitettua verkkoaidattua ja-loittelualuetta;
- 11) *munintapesällä* erillistä munimiseen tarkoitettua tilaa, jonka pohja ei ole kanojen kanssa kosketuksiin joutuvasta metalliverkosta;
- 12) *käytettävissä olevalla alalla* muniville kanoille tarkoitettua vähintään 300 millimetriä leveää aluetta, jonka kaltevuus on enintään 14 prosenttia, jonka vapaa korkeus on vähintään 450 millimetriä ja johon ei lueta mukaan pesiä;
- 13) *ppm:llä* aineen pitoisuutta miljoonasosana.

3 §

Yleisiä vaatimuksia

Siipikarjatalousrakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa on noudatettava Suomen rakentamismääräyskokoelman määräyksiä, eläinsuojelulainsäädännössä siipikarjan pidolle asetettuja vaatimuksia, maatalouden ja maaseutuelinkeinojen tukilainsäädännön ehtoja sekä ympäristöhallinnon ympäristönsuojeluvaatimuksia seuraavin täydennyksin.

Siipikarjatalousrakennusten paloturvallisuuteen sovelletaan tuettavaa rakentamista koskevista paloteknisistä vaatimuksista annettua maa- ja metsätalousministeriön asetusta (265/2019). Tuotanto ja lintujen hyvinvointi on voitava järjestää sähkökatkoksen sattuessa varavoimajärjestelmän avulla.

Peruskorjauksissa, joiden kustannus on alle 50 prosenttia vastaavan suuruisen rakennuksen kustannuksesta ja sellaisissa laajennuksissa, joissa laajennus on alle 500 neliometriä tai alle 50 prosenttia olemassa olevan rakennuksen pinta-alasta, tästä asetuksesta voidaan poiketa, ellei eläinsuojelu-, työsuojelu- tai muista säädöksistä muuta johdu.

Jos lintujen ruokintaan käytetään yksinomaan automaattista ruokintalaitetta, laitteistossa on oltava hälytysjärjestelmä.

4 §

Eläintilan rakenteiden suunnittelu

Eläintilan rakenteet ja laitteet on suunniteltava niin, että ne kestävät hyvin siipikarjan pitämisestä aiheutuvia rasituksia ja ovat lämmitysenergiaa säästäviä.

Eläintilan sisäpuolisten rakenteiden ja laitteiden on oltava materiaaleiltaan ja rakenteiltaan sellaisia, että siipikarjan vahingoittumisen vaara on mahdollisimman vähäinen. Sisäpintojen sekä ruokinta- ja juomalaitteiden on oltava helposti puhtaana pidettäviä ja desinfioitavissa. Pintakäsittelyyn ei saa käyttää puunsuoja-aineita, maaleja tai muita aineita siten, että ne voivat aiheuttaa siipikarjalle myrkytyksen.

Ruokinta- ja juomalaitteet on rakennettava ja sijoitettava siten, että eläinten rehu ja vesi eivät pääse likaantumaan.

5 §

Eläintilojen mitoitus

Eläintilassa olevan poistumisreitien pituus lähimpään uloskäyntioveen saa paloturvallisuuden takia olla enintään 45 metriä. Yli 100 neliömetrin kokoisissa eläintiloissa on oltava vähintään kaksi ovea, joista siipikarja voidaan viedä ulos. Poistumisoven oviaukon on oltava vähintään 0,9 metriä leveä ja vähintään 2,0 metriä korkea.

Uuden eläintilan sisäkorkeuden tulee olla vähintään 2,7 metriä.

Munintapesän pituus, leveys ja korkeus mitataan rakenteen sisäpinnasta.

Siipikarjan eläintilojen käytettävissä olevaksi pinta-alaksi luetaan se eläintilan sisäpinta-ala, jossa linnut pääsevät vapaasti liikkumaan. Käytettävissä olevaan alaan ei kuitenkaan lueta munintapesien pohjapinta-alaa.

6 §

Avokanalat

Avokanaloihin kuuluvat lattiakanalat ja kerroslattiakanalat. Avokanaloissa, joissa on kuivikepohja tai verkkopohja, munintapesät, orret ja muu sisustus on sijoitettava ja rakennettava niin, ettei rehua, vettä tai lantaa pääse putoamaan kanojen päälle. Vähintään yhden kolmasosan lattiapinta-alasta tai vähintään 0,025 neliometriä kanaa kohden on oltava kuivikepohjaa. Kuivikkeena voidaan käyttää olkea, sahan- tai kutteripurua, puukuoriketta, hiekkaa tai turvetta. Lattian kaltevuus saa olla enintään 12 prosenttia.

Suurin sallittu eläintiheys on 9 munintakanaa käytettävissä olevaa kuivike- tai verkkopohjaneliometriä kohti. Käytettävissä olevaan alaan ei lueta munintapesiä. Kerroslattiakanalalan kerrostasojen välistä vapaata korkeutta on oltava vähintään 450 millimetriä.

Jokaista alkavaa seitsemän munintakanan ryhmää kohden on oltava vähintään yhden kanan munintapesätila. Munintapesät voivat olla yksilöpesiä tai yhteispesiä. Yksilöpesän pohjapinta-alan on oltava vähintään 0,075 neliometriä, jossa lyhyempi sivu on vähintään 240 millimetriä. Yhteispesissä on oltava lattia-alaa vähintään yksi neliometri 120 kanaa kohti. Yhden yhteispesän kokonaispinta-alan on oltava vähintään 0,14 neliometriä, sen lyhyemmän sivun pituuden vähintään 350 millimetriä ja keskimääräisen korkeuden vähintään 350 millimetriä, kuitenkin kauttaaltaan yli 200 millimetriä.

Suorareunaisen ruokintakourun reunapituuden on oltava vähintään 100 millimetriä kanaa kohden ja pyöröruokkijan ulkoreunapituuden vähintään 40 millimetriä kanaa kohden. Suorareunaisen vesikourun reunapituuden on oltava vähintään 25 millimetriä kanaa kohden ja pyöröreän vesijuottolaitteen ulkoreunapituuden vähintään 10 millimetriä kanaa kohden. Jos kanojen juottoon käytetään vesinippoja tai -kuppeja, kutakin alkavaa 10 kanan ryhmää kohden on oltava vähintään yksi nippa tai kuppi siten, että kunkin kanan ulottuvilla on vähintään kaksi nippaa tai kuppia.

Avokanalassa on oltava kanoille oleskelutilaa orsilla. Orsien pituuden on oltava vähintään 150 millimetriä kanaa kohden ja orsien keskilinjaetäisyyden toisistaan vähintään 300 millimetriä.

7 §

Ulkotarhat siipikarjalle

Jos siipikarjalla on mahdollisuus päästä ulos, ulkotarha on rakennettava siten, että eläimillä on mahdollisuus päästä suojaan epäsuotuisissa sääolosuhteissa. Eläintilasta ulos johtavan kulureitin on oltava siipikarjalle turvallinen. Munintakanaloissa ulosmenoaukkojen tulee jakautua tasaisesti ja niiden tulee olla leveydeltään vähintään 400 millimetriä ja korkeudeltaan vähintään 350 millimetriä. Aukkojen yhteenlasketun leveyden tulee olla vähintään kaksi metriä 1 000 kanaa kohden.

Ulkotarhan aitojen on oltava siipikarjalle sopivasta ja kestävästä materiaalista ja niiden korkeus on mitoitettava siten, että lintujen siirtyminen aidan ulkopuolelle saadaan estettyä.

Ulkotarhan on oltava pohja-alaltaan vähintään samankokoinen kuin lintujen käytettävissä oleva ala sisätilassa. Tarhan pohjan on oltava vettä läpäisevä tai se on salaojitettava.

Siipikarjan rehun ja juomaveden saanti on järjestettävä sisätiloissa tai sellaisessa muussa paikassa, jossa rehut ja juomavesi voidaan suojata villilinnuilta, jrsijöiltä ja muilta tuhoeläimiltä. Ulkotarhan ruokinta- ja juomalaitteiden on oltava helposti puhdistettavissa ja desinfioitavissa.

8 §

Broilerikasvattamot

Broilerikasvattamossa eläintiheys määrätään yleisten eläinsuojelumääräysten mukaisesti.

Broilereille järjestetyn valaistuksen tulee vähintään 80 prosentissa käytettävissä olevasta alasta olla teholtaan vähintään 20 luxia mitattuna lintujen silmän korkeudella.

Broilerilla on oltava jatkuva vedensaantimahdollisuus. Käytettäessä suoraa vesikourua, sen reunapituuden on oltava vähintään 10 millimetriä broileria kohden ja käytettäessä pyöreää astiaa vastaavasti vähintään 5 millimetriä.

Alle 7 viikon ikäisille broilereille tulee olla vähintään yksi vesinippa 20 lintua kohti ja yli 7 viikon ikäisille broilereille vähintään yksi vesinippa 15 lintua kohti.

Suoran ruokintakourun reunapituuden on oltava vähintään 30 millimetriä broileria kohden ja pyöreän astian vastaavasti vähintään 20 millimetriä. Jos rehunjako on jatkuvaa alle 7 viikon ikäisten broilerien pyöreän astian reunapituuden tulee olla 8 millimetriä broileria kohden.

9 §

Kalkkunakasvattamot

Kalkkunakasvattamon eläintila on mitoitettava siten, että kaikilla kalkkunoilla riippumatta koosta ja iästä on oma makuupaikka.

Kalkkunoilla on oltava jatkuva vedensaantimahdollisuus. Käytettäessä pyöreätä vesikourua sen reunapituuden on oltava vähintään 12 millimetriä kalkkunaa kohden.

Suoran ruokintakourun reunapituuden on oltava vähintään 50 millimetriä kalkkunaa kohden ja pyöreän astian vastaavasti vähintään 30 millimetriä kalkkunaa kohden.

10 §

Ilmanvaihto ja huonetilailmasto

Eläintilojen ilmanvaihtosuunnittelussa on otettava huomioon liitteen taulukon mukaiset ilmanvaihdon enimmäis- ja vähimmäismäärät sekä ilmanvaihdon riittävyys ja lämpötila myös kostealla ja helteisellä säällä. Eläimille haitallisten kaasujen ja epäpuhtauksien pitoisuudet eivät saa eläintilan huoneilmassa ylittää muutoin kuin satunnaisesti seuraavia raja-arvoja:

- 1) hiilidioksidi 3 000 ppm
- 2) ammoniakki avokanalassa 18 ppm
- 3) rikkivety 0,5 ppm
- 4) orgaaninen pöly 5 mg/m³.

Broilerikasvattamossa ammoniakkin pitoisuus ei saa ylittää 20 ppm mitattuna broilerien pään tasolla.

Pitkien kylmäjaksojen aikana eläintilan ilmanvaihdon ja lämpötilan tulee olla hallittavissa. Ilmanvaihdon järjestämisen on oltava mahdollista myös ilmanvaihtolaitteiden toimintahäiriön aikana. Jos eläintilassa on sähköstä riippuvainen lämmitys tai ilmanvaihto, on käytössä oltava hälytyslaitteisto, joka varoittaa lintujen hoitajaa sähkökatkosta ja liian alhaisesta tai korkeasta lämpötilasta.

11 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan xx päivänä xxkuuta 2023.

Tätä asetusta sovelletaan xx päivänä xxkuuta 2023 tai sen jälkeen vireille tulleeseen tuen myöntämistä koskevaan hakemukseen

Tällä asetuksella kumotaan maa- ja metsätalousministeriön asetus (533/2012) tuettavaa rakentamista koskevista siipikarjatalousrakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista

Helsingissä xx päivänä xxkuuta 2023

Maa- ja metsätalousministeri *Antti Kurvinen*

Projektipäällikkö Maarit Hellstedt

Liite

Taulukko 1. Ilmanvaihdon suunnittelussa käytettävät siipikarjan lämmön- ja kosteuden tuotanto sekä huoneilman ilmanvaihtomäärät:

	Paino [kg]	Ikä [viikkoa]	Suosituslämpötila [°C]	Suhteellinen kosteus enintään [%]	Lämmönlouutus [W/lintu]	Kosteuden louutus [g/h]	minimi ilmanvaihto [m ³ /h]	maksimi ilmanvaihto [m ³ /h]
Kana	≥ 2,0	> 16	18	70	10	5	0,5	6,0
Broileri	1,7	35 vrk	21	70	10	5	0,8	5,0
- " -	1,0	25 vrk	23	70	10	5	0,5	3,0
- " -	0,5	16 vrk	27	70	5	2,5	0,3	2,5
- " -	0,1	5 vrk	31	70	1	1	0,1	0,5
- " -	0,05	1 vrk	34	70	-	-	-	-
Kalkkuna	≥ 10	> 5	16	75	60	40	4,0	40
	< 10	≤ 5	25	75	20	15	2,0	20